අංගුත්තර නිකාය

ඒකාදසක නිපාතෝ

11.1.8. මනසිකාර සුත්තං

අථ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ යේන භගවා තේනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඒකමන්තං නිසීදි. ඒකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ භගවන්තං ඒතදවෝච:

එකල්හී ආයුෂ්මත් ආනන්දයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙක වැඩවෙසෙන සේක් ද, එතැනට පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වන්දනා කොට එකත්පස්ව හිඳගත් සේක. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්දයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය පැවසූහ.

සියා නු ඛෝ භන්තේ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සෝතං මනසි කරෙය්‍ය, න සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිව්හං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තේජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධ ලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියේසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

“ස්වාමීනි, භික්ෂුවකට මෙබඳු වූ සමාධියක් ලැබිය හැකිද? යම් සේ ඇස මෙනෙහි නොකරයි ද, රූපය මෙනෙහි නොකරයි ද, කන මෙනෙහි නොකරයි ද, ශබ්දය මෙනෙහි නොකරයි ද, නාසය මෙනෙහි නොකරයි ද, ගඳසුවඳ මෙනෙහි නොකරයි ද, දිව මෙනෙහි නොකරයි ද, රසය මෙනෙහි නොකරයි ද, කය මෙනෙහි නොකරයි ද, පහස මෙනෙහි නොකරයි ද, පඨවි ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි ද, ආපෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි ද, තේජෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි ද, වායෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි ද, ආකාසානඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි ද, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි ද, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි ද, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි ද, මේ ලෝකය මෙනෙහි නොකරයි ද, පරලොව මෙනෙහි නොකරයි ද, යම් හෙයකින් දකින ලද යමක් ඇද්ද, අසන ලද යමක් ඇද්ද, ආඝ්‍රාණය කරන ලද යමක් ඇද්ද, රස විඳින ලද යමක් ඇද්ද, පහස ලබන ලද යමක් ඇද්ද, දැනගත් යමක් ඇද්ද, ලැබුණු යමක් ඇද්ද, සොයන ලද යමක් ඇද්ද, මනසින් විමසන ලද යමක් ඇද්ද, එය ද ඔහු මෙනෙහි නොකරයි ද, එසේ නමුත් මෙනෙහි කිරීමෙකින් යුක්ත වැ සිටින්නේ නම්, එබඳු වූ සමාධි ප්‍රතිලාභයක් භික්ෂුවකට ලැබිය හැකිද?”

සියා ආනන්ද භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සෝතං මනසි කරෙය්‍ය, න සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිව්හං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තේජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධ ලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියේසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

“ආනන්දයෙනි, භික්ෂුවකට මෙබඳු වූ සමාධියක් ලැබිය හැක්කේ ය. යම් සේ ඇස මෙනෙහි නොකරයි නම්, රූපය මෙනෙහි නොකරයි නම්, කන මෙනෙහි නොකරයි නම්, ශබ්දය මෙනෙහි නොකරයි නම්, නාසය මෙනෙහි නොකරයි නම්, ගඳසුවඳ මෙනෙහි නොකරයි නම්, දිව මෙනෙහි නොකරයි නම්, රසය මෙනෙහි නොකරයි නම්, කය මෙනෙහි නොකරයි නම්, පහස මෙනෙහි නොකරයි නම්, පඨවි ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආපෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, තේජෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, වායෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආකාසානඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, මේ ලෝකය මෙනෙහි නොකරයි නම්, පරලොව මෙනෙහි නොකරයි නම්, යම් හෙයකින් දකින ලද යමක් ඇද්ද, අසන ලද යමක් ඇද්ද, ආඝ්‍රාණය කරන ලද යමක් ඇද්ද, රස විඳින ලද යමක් ඇද්ද, පහස ලබන ලද යමක් ඇද්ද, දැනගත් යමක් ඇද්ද, ලැබුණු යමක් ඇද්ද, සොයන ලද යමක් ඇද්ද, මනසින් විමසන ලද යමක් ඇද්ද, එය ද ඔහු මෙනෙහි නොකරයි නම් එසේ නමුත් මෙනෙහි කිරීමෙකින් යුක්ත වැ සිටින්නේ නම්, එබඳු වූ සමාධි ප්‍රතිලාභයක් භික්ෂුවකට ලැබිය හැක්කේ ය.”

යථා කථං පන භන්තේ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය ....(පෙ).... යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියේසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

“ස්වාමීනී, කෙසේ නම් භික්ෂුවකට මෙබඳු වූ සමාධියක් ලැබිය හැක්කේ ද? එනම් යම් සේ ඇස මෙනෙහි නොකරයි නම්, ...(පෙ).... යම් හෙයකින් දකින ලද යමක් ඇද්ද, අසන ලද යමක් ඇද්ද, ආඝ්‍රාණය කරන ලද යමක් ඇද්ද, රස විඳින ලද යමක් ඇද්ද, පහස ලබන ලද යමක් ඇද්ද, දැනගත් යමක් ඇද්ද, ලැබුණු යමක් ඇද්ද, සොයන ලද යමක් ඇද්ද, මනසින් විමසන ලද යමක් ඇද්ද, එය ද ඔහු මෙනෙහි නොකරයි නම් එසේ නමුත් මෙනෙහි කිරීමෙකින් යුක්ත වැ සිටින්නේ නම්, එබඳු වූ සමාධි ප්‍රතිලාභයක් භික්ෂුවකට ලැබිය හැක්කේ කෙසේද?” ඉධානන්ද භික්ඛු ඒවං මනසි කරෝති: “ඒතං සන්තං ඒතං පණීතං යදිදං

සබ්බසංඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරෝධෝ නිබ්බාන”න්ති ඒවං ඛෝ ආනන්ද සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සෝතං මනසි කරෙය්‍ය, න සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිව්හං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තේජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධ ලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලෝකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියේසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

“ආනන්දයෙනි, මෙහිලා භික්ෂුව මෙසේ මෙනෙහි කරයි. ‘මෙම සමාධිය ශාන්ත වූ දෙයකි. මෙම සමාධිය ඉතා ප්‍රණීත දෙයකි. එනම්, සකස් වූ සියළු දෙයෙහි සංසිඳී ගිය බවෙක් ඇද්ද, යළි උපතකට හේතු වන සියල්ල දුරලූ බවෙක් ඇද්ද, තෘෂ්ණාවෙහි නැසී ගිය බවෙක් ඇද්ද, නොඇල්මට පත් වූ බවෙක් ඇද්ද, භවය නිරුද්ධ වූ බවෙක් ඇද්ද, නිර්වාණයක් ඇද්ද, එයයි.’

ආනන්දයෙනි, භික්ෂුවකට මෙබඳු වූ සමාධියක් ලැබිය හැක්කේ ය. යම් සේ ඇස මෙනෙහි නොකරයි නම්, රූපය මෙනෙහි නොකරයි නම්, කන මෙනෙහි නොකරයි නම්, ශබ්දය මෙනෙහි නොකරයි නම්, නාසය මෙනෙහි නොකරයි නම්, ගඳසුවඳ මෙනෙහි නොකරයි නම්, දිව මෙනෙහි නොකරයි නම්, රසය මෙනෙහි නොකරයි නම්, කය මෙනෙහි නොකරයි නම්, පහස මෙනෙහි නොකරයි නම්, පඨවි ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආපෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, තේජෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, වායෝ ධාතුව මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආකාසානඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය මෙනෙහි නොකරයි නම්, මේ ලෝකය මෙනෙහි නොකරයි නම්, පරලොව මෙනෙහි නොකරයි නම්, යම් හෙයකින් දකින ලද යමක් ඇද්ද, අසන ලද යමක් ඇද්ද, ආඝ්‍රාණය කරන ලද යමක් ඇද්ද, රස විඳින ලද යමක් ඇද්ද, පහස ලබන ලද යමක් ඇද්ද, දැනගත් යමක් ඇද්ද, ලැබුණු යමක් ඇද්ද, සොයන ලද යමක් ඇද්ද, මනසින් විමසන ලද යමක් ඇද්ද, එය ද ඔහු මෙනෙහි නොකරයි නම් එසේ නමුත් මෙනෙහි කිරීමෙකින් යුක්ත වැ සිටින්නේ නම්, එබඳු වූ සමාධි ප්‍රතිලාභයක් භික්ෂුවකට ලැබිය හැක්කේ මේ අයුරින් ය.”

සාදු! සාදු!! සාදු!!!